

Composteren, hoe doe je dat?

verslag workshop composteren door Bertie van den Boogaard (Velt) , 27 aug 2011

Composteren, hoe doe je dat?

- * Zoek naar een geschikte plek om te composteren
- * Verzamel materiaal
- * Zorg voor een goede opbouw van de hoop
- * Zorg dat het composterings-proces goed verloopt

Zoek naar een geschikte plek om te composteren

- * De compostplaats ligt het best in de halfschaduw.
De zon zorgt voor een goede temperatuursoploop, de schaduw zorgt ervoor dat de hoop niet uitdroogt
- * Goede toegankelijkheid en voldoende werkruimte
- * Voor de grootte van de compostbak wordt minimaal 1x1x1 meter geadviseerd, er kan dan voldoende warmte worden opgebouwd en vastgehouden
- * Liefst meerdere bakken naast elkaar, voor bijv. een wachthoop, een rusthoop, gebruiksklare compost

Een goede periode om te beginnen is bij uitstek de zomer of vroege herfst, minder geschikt zijn eind herfst, begin winter

Opbouw van de composthoop

- * Bruin (koolstofrijk en luchtig) materiaal is:
zaagsel en de meeste houtsnippers stro, dorre bladeren en takjes.
- * Groen (stikstofrijk en vochtig) materiaal is:
vers tuin- en keukenafval, mest, grasmaaisel.
- * De eerste laag:
zijn grove takken, zodat ev. overtollig vocht kan wegvloeien
- * De volgende laag,(lagen):
Goed kleingemaakt en met elkaar vermengd bruin en groen materiaal .
- * ev. een paar emmers water
- * ev. een Afdeklaag:

bij open wanden en geen bedekking bovenop, kan het veel te hard uitdrogen en afkoelen.

De 4 fasen van het composteerproces

* fase 1, opwarming

De composthoop wordt warmer door de activiteit van micro-organismen

* fase 2, het afkoelen

Er dringt meer lucht in de hoop door en vanaf de buitenkant worden schimmels actief. Dat is soms te merken aan het verschijnen van paddestoelen, de vruchtlichamen van deze schimmels

* fase 3, het verschijnen van dieren.

Kleine diertjes worden actief, met name springstaarten

* fase 4, het dierenleven ontvouwt zich

De soortenrijkdom van bacteriën, schimmels en kleinere dieren neemt sterk toe. De mestwormen verdwijnen en maken plaats voor grondwormen. de processen gaan steeds langzamer verlopen..

het compostingsproces heeft een aantal kenmerken die ook aan levende Organismen worden toegeschreven en in die zin is het composteren op te vatten als

het 'levend maken' van de bodem.

Tijdsverloop

De temperatuurs stijging en daling duurt enkele weken

Door de hoop om te zetten na een week of 4-6 wordt nieuwe zuurstof toegevoegd en kan een tweede, zij het minder hoge activiteitspiek bereikt worden. (composthoop omzetten)

de rijpingsfase die volgt neemt enkele maanden in beslag.

Jonge of mulchcompost

Compost tot ongeveer een half jaar oud, hierin zijn nog veel deeltjes van het oorspronkelijk materiaal te herkennen,

Rijpe compost

Compost van een half jaar tot een jaar oud, onherkenbaar plantaardig en dierlijk materiaal, is kruimelig van structuur en ruikt naar bosgrond. (compostproef)

Oude of edelcompost

Overjarige compost, bevat weinig voedingsstoffen, maar is een goede bodemstructuur verbeteraar.

Waarom omzetten ?

In een hoop is er sprake van ongelijkmatige vertering.

Door na ongeveer een 4 weken de hoop om te zetten waar de bovenste lagen onder komen en het binnenste buiten komen. Voordelen:

Observatie

Er wordt o₂ toegevoegd,

opnieuw warmte opbouw,

regulatie vocht

een gelijkmatige vertering van materiaal

het omzetten moet je ook weer niet te vaak doen want dan verlies je voedingsstoffen.

Kiemtest- compostproef

Na 4 tot 8 maanden, afhankelijk van het seizoen is de compost gebruiksklaar. Om te weten te komen of dit inderdaad zo is kunt u een kiemtest uitvoeren met snelgroeende tuinkers. Zijn de meeste zaadjes na 3-4 dagen gekiemd, dan is de compost voldoende uitgewerkt. Komen er slechts weinig uit dan moet de compost nog verder verteren.

Mooie groene kiemblaadjes wijzen op een uitgerijpte compost. Terwijl veel gele en bruine blaadjes een jonge compost laten vermoeden

Ingrijpen als er iets mis gaat

*** Er gebeurt niets**

Meet de temperatuur van de compost hoop (temp. Meten: kan met speciale thermometers, maar je kunt ook een lang stuk metaal of een schop enkele minuten in de hoop steken. Kijk of hij warm wordt.)

of de hoop bevat te weinig N2, voeg dierlijke mest toe
of de hoop is te droog

*** De hoop beschimmelt en/of zit vol mieren en pissebedden**

De hoop is te droog,
omzetten en begieten

*** De hoop stinkt naar rotte eieren**

De hoop is te nat of heeft te weinig lucht
Omzetten

Groter aandeel grove structuur

Boven kant bol maken

Stokken in de hoop steken, dit werkt als een beluchtings kanaal.

Vocht, bij te veel, bovenkant van de hoop niet te plat, zodat het water eraf kan stromen als het teveel is.

*** Het stinkt naar ammoniak**

Je hebt teveel stikstof verbruikt (groen)

Hoop omzetten en mengen met materialen met veel koolstof (bruin)

Succes !!!

Meer info:

www.buurtmoestuincastellum.nl | www.velt.be